

นายนารวจชั้นสัญญาบัตร กับ การกระจายอำนาจการปกครอง

ร้อยตำรวจเอก พงษ์สยาม มีจันทร์ทอง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2537

ISBN 974-584-984-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I1690 484X

COMMISSIONED POLICE OFFICERS AND DECENTRALIZATION

POL. CAPT. PHONGSIAM MEEKHANTHONG

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts

Department of Government

Graduate School

Chulalongkorn University

1994

ISBN 974-584-984-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์

นายตำรวจชั้นสัญญาบัตรกับ

การกระจายอำนาจการปกครอง

โดย

ร.ต.อ. พงษ์สยาม มีจันทร์ทอง

สาขาวิชา

การปกครอง

อาจารย์ที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์ จรุณ สุภาพ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้ยื่นวิทยานิพนธ์ฉบับ
นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหาร

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ ฤงสูวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ ฝ่องแผ้ว)

ประธานกรรมการ

.....
(ศาสตราจารย์ จรุณ สุภาพ)

กรรมการ

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา สุจริตนารักษ์)

กรรมการ

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

พงษ์สยาม มีขันทอง, ร้อยตำรวจเอก : นายตำรวจชั้นสัญญาบัตร กับการกระจายอำนาจการปกครอง (COMMISSIONED POLICE OFFICERS AND DECENTRALIZATION) อ.ที่ปรึกษา : ศ.จรรุญ สุขภาพ, 225 หน้า. ISBN 974-584-984-7

การศึกษาวิจัยเรื่อง นายตำรวจชั้นสัญญาบัตรกับการกระจายอำนาจการปกครอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความคิดทางการเมืองของนายตำรวจที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ ชุดที่ 17 ว่ามีความคิดทางการเมืองในเรื่องการกระจายอำนาจในกรณีของการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดอย่างไร

การเก็บข้อมูลใช้วิธีการแบบสำรวจโดยการเลือกสุ่มตัวอย่างจากนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่ศึกษาในหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ ชุดที่ 17 จำนวน 53 คน

ผลการวิจัยพบว่า นายตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่ศึกษาในหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ ชุดที่ 17 มีแนวคิดในเชิงสนับสนุนในหลักการและกระบวนการของระบอบประชาธิปไตย ไม่ปรากฏแนวคิดที่ไม่เห็นด้วยต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด มีความเห็นในเชิงลบต่อความมั่นคงปลอดภัยที่ต้องอยู่ภายใต้การปกครองบังคับบัญชาโดยผู้ว่าราชการจังหวัดที่มาจากการเลือกตั้ง และไม่สามารถเล็งเห็นถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดได้ โดยที่ภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกัน ไม่มีผลทำให้ความคิดดังกล่าวข้างต้นแตกต่างกันแต่อย่างใด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา การปกครอง
สาขาวิชา การปกครอง
ปีการศึกษา 2537

ลายมือชื่อนิสิต (อ.อ. พงษ์สยาม มีขันทอง)
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C530106 : MAJOR GOVERNMENT

KEY WORD: POLITICAL THINKING / ELECTION / GUBERNATORIAL ELECTION / GOVERNOR

PHONGSIAM MEEKHANTHONG, POL. CAPT. : COMMISSIONED POLICE OFFICERS AND
DECENTRALIZATION. THESIS ADVISOR : PROFESSOR JAROON SOOPARB 225 pp.
ISBN 974-584-984-7

The purpose of this research is to identify the ideas pertaining to the proposed gubernatorial election of the commissioned officers of the Police Staff Curriculum, class 17.

The findings have been as follows :

The commissioned officers, under study, have been inclined to support the principles and the processes of democracy

They are, however, not in favour of the proposed gubernatorial election. The main reasons of their objection have been their disbelief in the value, utility public benefits and capabilities to be gained from the elected governors and, also, their feeling of insecurity to work under them.

The same (political) thinking and attitude also prevail among the officers with different economic and social backgrounds.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา..... การปกครอง
สาขาวิชา..... การปกครอง
ปีการศึกษา..... 2537

ลายมือชื่อนิติ..... ร.อ. พงษ์พร อภิบาล
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... ร.อ. จุฬาลงกรณ์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... -

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือ
แนะนำจากท่านอาจารย์ ซึ่งประกอบด้วย ศาสตราจารย์ จรูญ สุภาพ, รอง
ศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา สุจริตธนา
รักษ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ศาสตราจารย์ จรูญ สุภาพ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา
และ รองศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว ที่ได้ให้ความกรุณาคอยควบคุม
ดูแลให้คำแนะนำ และกระตุ้นเตือนด้วยความห่วงใย และใกล้ชิดตลอดมา

ผู้วิจัยขอขอบคุณตัวแทนนักศึกษาหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ ชุดที่
17 ซึ่งให้ความร่วมมือด้วยดีในการตอบแบบสอบถาม ซึ่งนำมาใช้เป็นข้อมูลใน
การวิจัยครั้งนี้ รวมทั้งเพื่อนๆ คนที่รัก และผู้มีพระคุณ ที่ให้ความช่วยเหลือ ให้
คำแนะนำ ตลอดจนผู้ใต้บังคับบัญชาที่ช่วยในการพิมพ์วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จนสำเร็จ
สมบูรณ์

ส่วนดีทั้งมวลของวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยขอมอบให้กับบิดา นายฉลอง
มีขันทอง มารดา นางกรองทอง มีขันทอง และน้องชาย ผู้คอยประคับประคอง
และเป็นกำลังใจมอบสิ่งที่ดีงามให้แก่ผู้วิจัยตลอดมา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 ร้อยตำรวจเอก พงษ์สยาม มีขันทอง
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สิงหาคม 2537

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ฅ
สารบัญตาราง	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
สภาพทั่วไปและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	7
สมมติฐานของการศึกษา	7
ระเบียบวิธีวิจัย	8
วิธีดำเนินการวิจัย	8
ข้อจำกัดและขอบเขตของการศึกษา	11
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	12
การนำเสนอผลการศึกษา	13
2 ทฤษฎี	15
การรวมอำนาจ	15
การแบ่งอำนาจ	17
การกระจายอำนาจ	17
การมีส่วนร่วมทางการเมือง	43
การปกครองท้องถิ่นของประเทศญี่ปุ่น	47
สภาพการณ์การกระจายอำนาจของไทยในปัจจุบัน	53
โครงสร้างของจังหวัดที่ผู้ว่าราชการจังหวัด มาจากการเลือกตั้ง	61

บทที่	หน้า
3 ระเบียบวิธีวิจัย	75
สมมติฐานในการศึกษา	75
ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	76
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	83
การเก็บรวบรวมข้อมูล	86
การวิเคราะห์ข้อมูล	90
4 ผลการศึกษาวิจัย	92
ความคิดทางการเมืองในด้านหลักรัฐศาสตร์ทั่วไป	98
ความคิดทางการเมืองในด้านการเลือกตั้งผู้ว่าราชการ จังหวัด	107
ความคิดทางการเมืองในด้านความมั่นคงปลอดภัย ที่ต้อง อยู่ภายใต้การปกครองบังคับบัญชา โดยผู้ว่าราชการจังหวัด ที่มาจากการเลือกตั้ง	118
ความคิดทางการเมืองในด้านการเล็งเห็นถึงผลประโยชน์ ที่จะได้รับในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด	126
ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดทางการเมือง กับภูมิหลังทาง เศรษฐกิจและสังคม	135
5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	153
บรรณานุกรม	171
ภาคผนวก	178
ประวัติผู้เขียน	223

ตารางที่

หน้า

2.1	เปรียบเทียบ พ.ร.บ.กรุงเทพมหานคร, ร่าง พ.ร.บ.องค์การบริหารส่วนจังหวัด และร่าง พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด	66
3.1	คุณลักษณะของประชากรวิจัย	86
4.1	แสดงความคิดเห็นทางการเมือง ของนายตำรวจชั้น สัญญาบัตร ที่ศึกษาในหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ ในด้านหลักรัฐศาสตร์ทั่วไป	100
4.2	แสดงความคิดเห็นทางการเมืองของนายตำรวจชั้น สัญญาบัตร ที่ศึกษาในหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ ในด้านการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด	109
4.3	แสดงความคิดเห็นทางการเมืองของนายตำรวจชั้นสัญญา บัตรที่ศึกษาในหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ ใน ด้านความมั่นคงปลอดภัย ที่ต้องอยู่ภายใต้การ ปกครองบังคับบัญชาโดยผู้ว่าราชการจังหวัดที่มาจาก การเลือกตั้ง	120
4.4	แสดงความคิดเห็นทางการเมือง ของนายตำรวจชั้น สัญญาบัตร ที่ศึกษาในหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ ในด้านการเล็งเห็นผลประโยชน์ที่จะได้รับในการ เลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด	128
4.5	แสดงผลรวมของความคิดเห็นทางการเมืองในหลัก รัฐศาสตร์ทั่วไป	135
4.6	แสดงผลรวมของความคิดเห็นทางการเมืองในการเลือก ตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด	136
4.7	แสดงผลรวมของความคิดเห็นทางการเมืองในด้านความ มั่นคงปลอดภัย ที่จะต้องอยู่ภายใต้การบังคับบัญชา โดยผู้ว่าราชการจังหวัดที่มาจากการเลือกตั้ง	137

ตารางที่

หน้า

4.8	แสดงผลรวมของความคิดทางการเมืองในด้านการ เล็งเห็นถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับ จากการเลือกตั้ง ผู้ว่าราชการจังหวัด	138
4.9	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทางเศรษฐกิจและ สังคม กับความคิดทางการเมืองในด้านหลักรัฐศาสตร์ ทั่วไป	140
4.10	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทางเศรษฐกิจและ สังคม กับความคิดทางการเมืองในด้านการเลือกตั้ง ผู้ว่าราชการจังหวัด	143
4.11	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทางเศรษฐกิจและ สังคม กับความคิดทางการเมืองในด้านความมั่นคง ปลอดภัย ที่ต้องอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาสั่งการโดย ผู้ว่าราชการจังหวัดที่มาจากการเลือกตั้ง	146
4.12	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทางเศรษฐกิจและ สังคม กับความคิดทางการเมืองในด้านการเล็งเห็น ถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการเลือกตั้งผู้ว่าราชการ จังหวัด	149

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย